



**Министерство на земеделието**

---

**Оперативен анализ  
за основни земеделски култури**

**(Бюлетин № 29/2022)**

**София, 20 юли 2022 г.**

## Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 14.07.2022 г. ....	3
1.1	Засети площи с есенни култури .....	3
1.2	Засети площи с пролетници .....	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци .....	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения .....	5
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури .....	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури .....	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури .....	6
2.2	Внос на зърнени и маслодайни култури .....	8
2.3	Плодове и зеленчуци .....	8
3.	Цени .....	10
3.1	Зърнени и маслодайни култури .....	10
3.2	Плодове и зеленчуци .....	11

**Забележки:** Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

## 1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 14.07.2022 г.

### 1.1 Засети площи с есенни култури

По оперативни данни, към 14.07.2022 г. прибраната продукция от пшеница и ръж е респективно с 44,8% и 11,8% над отчетената по същото време на миналата година, което се дължи на по-бързия темп на реколтиране на площите през настоящата жътвена кампания. Засега производството на ечемик, маслодайна рапица и тритикале изостава с между 0,8% и 6% на годишна база, поради понижение на средните добиви от декар.

#### Жътва на есенници към 14.07.2022 г.

	14.07.2022					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране	Реколтирани площи	Продукция	Среден добив
пшеница	1 208 584	823 087	68%	4 296 488	522	0,3%	68,0%	44,8%	-13,9%
ечемик	124 160	115 955	93%	583 233	503	-5,0%	1,6%	-6,0%	-7,4%
масл. рапица	131 321	77 278	59%	166 230	215	-1,6%	26,5%	-0,8%	-21,5%
ръж	8 701	1 022	12%	2 771	271	-0,7%	24,8%	11,8%	-10,6%
тритикале	14 440	4 539	31%	15 534	342	-19,7%	12,1%	-1,6%	-12,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

### 1.2 Засети площи с пролетници

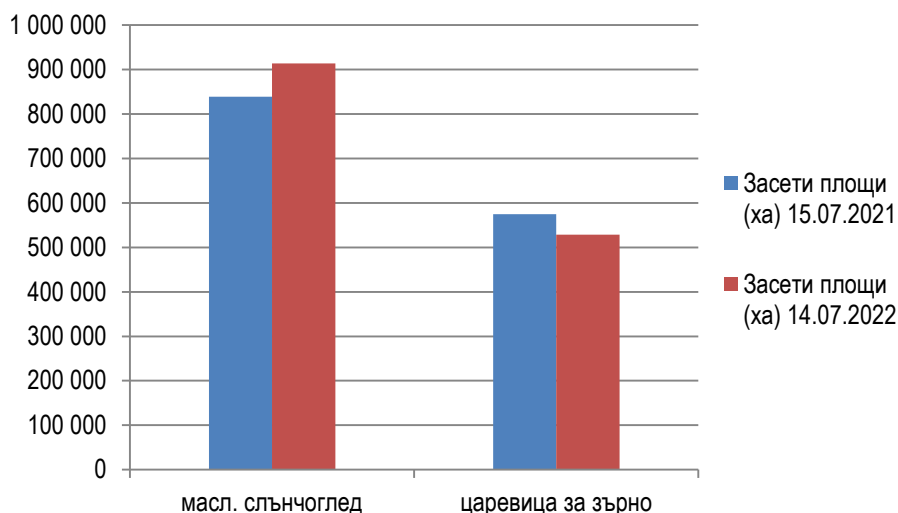
Засетите площи с маслодаен слънчоглед са с 8,9% повече в сравнение с година по-рано, докато при царевицата за зърно е налице намаление с 8,1%.

#### Засети площи с основни пролетници към 14.07.2022 г., ха

	15.07.2021	14.07.2022	Изменение на годишна база, %
маслодаен слънчоглед	839 044	913 752	8,9%
царевица за зърно	575 052	528 346	-8,1%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

**Засети площи с маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 14.07.2022 г.,  
сравнено със същия период на 2021 г.**



Към средата на юли 2022 г. прибраните количества тютюн от трите наблюдавани типа са с между 31,2% и 71,2% по-малко на годишна база. При типовете „Ориенталски“ и „Вирджиния“ това е свързано главно с по-малкия размер реколтирани площи, а при тип „Бърлей“ – с по-ниския среден добив.

**Площи и производство на тютюн към 14.07.2022 г.**

	14.07.2022				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране	Реколтирани площи	Продукция	Среден добив
Тютюн-Ориенталски	1 861	1 318	849	64	-20,6%	-28,6%	-31,2%	-4,2%
Тютюн-Вирджиния	598	53	15	28	-39,7%	-78,6%	-71,2%	33,5%
Тютюн-Бърлей	178	49	40	82	-12,3%	16,7%	-55,6%	-61,7%

*Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.*

**1.3 Площи и производство на зеленчуци**

Благодарение на значително по-големия размер засадени и реколтирани до момента площи, производството на зеле бележи ръст от 35,2% спрямо година по-рано. На този ранен етап, продукцията от полски пипер е неколккратно над отчетената по същото време на миналата година, като се наблюдава увеличение както на реколтираните площи, така и на средния добив. От друга страна, събраните количества ягоди, пъпеши, краставици, домати, картофи и дини от открити площи са в границите от 11,5% до 52,1% по-малко на годишна база.

Общото производство на оранжерийни домати от началото на 2022 г. до 14 юли нараства с 30,2% спрямо същия период на миналата година, докато при краставиците се отчита намаление с 9,2%.

#### Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 14.07.2022 г.

	14.07.2022				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи	Реколтирани площи	Производство	Среден добив
картофи	9 082	1 019	19 093	1 874	-14,4%	-29,3%	-33,2%	-5,4%
зеле	1 285	189	4 320	2 286	40,0%	45,4%	35,2%	-7,0%
дини	3 297	188	3 123	1 661	-33,5%	-59,7%	-52,1%	19,1%
пъпеши	2 057	181	2 245	1 240	-28,9%	-50,7%	-27,4%	47,1%
пипер на открито	2 296	70	423	604	-14,8%	169,2%	380,7%	78,7%
домати на открито	2 251	96	637	664	0,2%	-33,8%	-28,5%	8,1%
краставици на открито*	488	146	1 000	685	-3,6%	-28,4%	-28,0%	0,6%
ягоди на открито	860	845	5 679	672	0,7%	1,1%	-11,5%	-12,5%
домати в оранжерии	435	353**	22 722	6 437	3,1%	-2,2%	30,2%	33,2%
краставици в оранжерии	356	307**	25 369	8 264	3,8%	-5,0%	-9,2%	-4,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

\* вкл. корнишони

\*\* данните са за разгънати реколтирани площи

#### 1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Последните оперативни данни сочат увеличение на продукцията от череша и малини респективно с 12,5% и 35,8% на годишна база. При малините това се дължи изцяло на повишение на средния добив от декар, а при черешите е съчетано и с по-голям размер реколтирани площи. Още по-значителен ръст спрямо година по-рано се отчита по отношение на събраните количества праскови, сливи и круши, но това не е показателно за цялата реколта, тъй като кампанията е все още в начален етап.

Засега производството на кайсии и вишни е съответно със 7,2% и 10,2% под миналогодишното.

## Площи и производство от трайни насаждения към 14.07.2022 г.

	14.07.2022				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 398	2	20	1 000	-	-	-
круши	626	9	30	333	200,0%	1 400,0%	397,0%
праскови	2 928	144	717	498	148,3%	197,5%	19,7%
сливи	9 406	107	542	507	463,2%	553,0%	16,0%
кайсии	3 004	1 429	9 206	644	1,1%	-7,2%	-8,3%
череша	10 502	10 309	50 004	485	7,4%	12,5%	4,8%
вишни	1 296	1 024	3 554	347	-3,4%	-10,2%	-7,0%
малини	1 806	304	815	268	-13,4%	35,8%	56,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

### 1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

Към 14 юли 2022 г. продукцията от лавандулови насаждения възлиза на 38,6 хил. тона – над два пъти повече на годишна база, поради увеличение на реколтираните площи.

### Площи и производство от етерично-маслени култури към 14.07.2022 г.

	14.07.2022				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
лавандула	16 323	8 134	38 568	474	117,8%	110,5%	-3,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

## 2. Външна търговия с основни земеделски култури

### 2.1 Зърнени и маслодайни култури

**Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)**

#### 2022/23 пазарна година

От началото на новата 2022/23 пазарна година до 17 юли 2022 г. през „Пристанище Варна“ ЕАД<sup>1</sup> са експортирани 8 хил. тона пшеница, което представлява намаление с близо 89% на годишна база. До момента през порта не са преминавали товари с ечемик и рапица.

<sup>1</sup> През последните няколко години „Пристанище Варна“ ЕАД формира около 30% от общия експорт на пшеница, царевича и ечемик и под 20% от този на слънчоглед и рапица.

### Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.07.2021 – 17.07.2021	04.07.2022 – 17.07.2022	Изменение на годишна база
пшеница	71 079	7 961	- 88,8%
ечемик	25 072	0	-
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от нова реколта през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

#### **2021/22 пазарна година**

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени и маслодайни култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли 2021 г. – април 2022 г. извън страната са реализирани 4 937,5 хил. тона пшеница, 425,2 хил. тона ечемик и 278,5 хил. тона рапица. Сравнявайки с аналогичния период на миналия сезон, експортът на трите култури нараства респективно с 57%, 36,7% и 44,7%.

#### ***Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)***

Общо изнесеното количество царевица през „Пристанище Варна“ ЕАД от началото на септември 2021 г. до 17 юли 2022 г. (включващо малко над хиляда тона през последната седмица), бележи почти двукратен ръст спрямо година по-рано. В рамките на периода през порта не е реализиран експорт на слънчоглед.

### Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	30.08.2020 – 17.07.2021	30.08.2021 – 17.07.2022	Изменение на годишна база
царевица	362 428	720 444	98,8%
слънчоглед	16 865	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД.

Според предварителните данни на НСИ, от септември 2021 г. до април 2022 г. са изнесени общо 1 371,2 хил. тона царевица, което е с 16,9% повече на годишна база. Същевременно, при експорта на слънчоглед се наблюдава намаление с 9,3%, до 493,7 хил. тона.

## 2.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

**Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни  
(пшеница, ечемик и рапица)**

### **2022/23 пазарна година**

От началото на текущата 2022/23 пазарна година няма данни за осъществен внос на пшеница, ечемик и рапица през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

### **2021/2022 пазарна година**

По предварителни данни на НСИ, през периода юли 2021 г. – април 2022 г. вносът на пшеница се е увеличил над два пъти на годишна база, а този на ечемик - с 84,5%, но количествата остават сравнително малки – съответно 52,6 хил. тона и 1,3 хил. тона. От друга страна, доставките на рапица се свиват с 25,2%, възлизайки на 51,9 хил. тона.

**Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август  
(царевица и слънчоглед)**

По оперативни данни, от началото на септември 2021 г. до 17 юли 2022 г. през „Пристанище Варна“ ЕАД са внесени 3,9 хил. тона царевица. Няма данни за доставки на царевица и слънчоглед през пристанищния терминал в Бургас.

Данните на НСИ за периода септември 2021 г. – април 2022 г. сочат намаление на вноса на слънчоглед с 21,6% на годишна база, до 619,5 хил. тона и увеличение на доставките на царевица с 6,8%, до 67,3 хил. тона.

## 2.3 Плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през периода януари - април 2022 г. в страната са внесени около 118 хил. тона пресни зеленчуци и 134,7 хил. тона пресни плодове, което е съответно с 3,9% по-малко и с 12,4% повече в сравнение със същия период на 2021 г.

**Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през м. януари – април 2022 г.,  
сравнено със същия период на 2021 г., тона**

Поток	Продукти	януари - април 2021	януари – април 2022	Изменение на годишна база
Внос	пресни зеленчуци	122 758	117 981	-3,9%
	пресни плодове	119 791	134 681	12,4%
Износ	пресни зеленчуци	26 978	16 788	-37,8%
	пресни плодове	17 232	30 205	75,3%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2021 г. и 2022 г.), обработени от МЗХГ

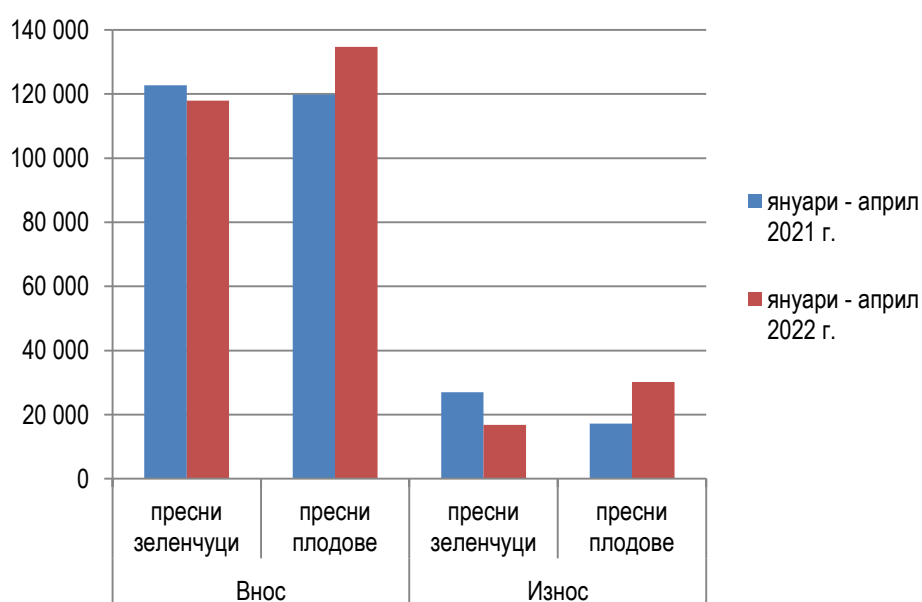
Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.



Намалението на общия внос на пресни зеленчуци се дължи главно на по-малките доставки на домати (с 4,7 хил. тона или 12,8%) и краставици и корнишони (с 3,1 хил. тона или 18,5%). Понижение се отчита и при импорта на пиперки, лукови зеленчуци и тикви – в границите от 6,8% до 13,7%. От друга страна, доставките на картофи нарастват с 5,2 хил. тона или 28,2%, а тези на патладжани, зеле и гъби - с между 1,1% и 11,6%.

При пресните плодове водещ остава вносът на цитрусови плодове и банани - общо 89,7 хил. тона (66,6% от целия внос на пресни плодове за периода), което е с 4,7% повече на годишна база. Съществен дял (19,6%) заемат и доставките на ябълки, които се повишават с 9,1 хил. тона или 52,2%. Внесените количества ягоди и черупкови плодове са съответно с 16,7% до 25,7% над отчетените за аналогичния период на 2021 г., а при крушите, кивито и гроздето е налице намаление в границите от 0,8% до 11,7%.

### Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона



Данните за първите четири месеца на 2022 г. сочат спад на износа на пресни зеленчуци от 37,8% спрямо година по-рано, до 16,8 хил. тона и увеличение на този на пресни плодове със 75,3 %, до 30,2 хил. тона.

Понижението на общия експорт на пресни зеленчуци е свързано най-вече със свиване на реализацията извън страната на краставици и корнишони – с 3,9 хил. тона или 55,3% и зеле – с 2,4 хил. тона или 78,5%, както и на липсата на експорт на сладка царевица. Намаляват и изнесените количества домати, пиперки, тикви и лукови зеленчуци – от 4,2% до 53,4%.

Отчитаният износ на пресни плодове по това време на годината представлява главно реекспорт на продукти, които не са произведени в България, в т. ч. основно цитрусови плодове. Сравнявайки с аналогичния период на миналата година се наблюдава намаление на експорта на черупкови плодове (с 24,4%), ягоди (с 37,1%) и ябълки (с 88%).

### 3. Цени

#### 3.1 Зърнени и маслодайни култури

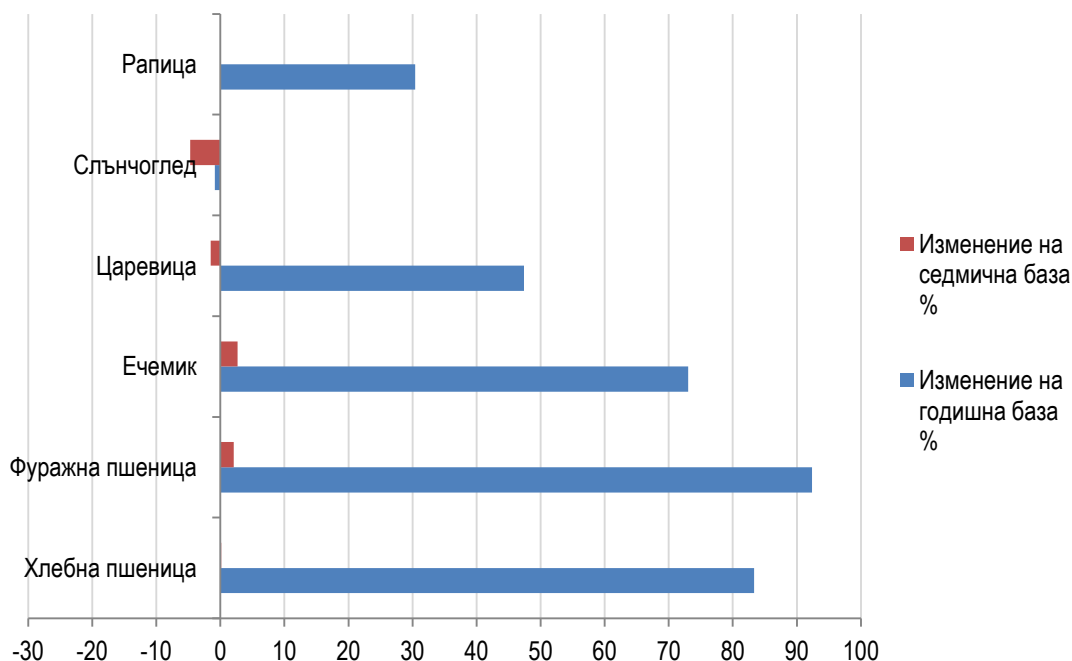
Към 13 юли 2022 г. средните изкупни цени на пшеница (хлебна и фуражна) и ечемик за страната бележат повишение с между 0,2% и 2,7% на седмична база. Същевременно, царевицата и слънчогледът поевтиняват, съответно с 1,5% и 4,7%. Без промяна остава цената на рапицата.

#### Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 13.07.2022 г., лв./тон без ДДС

	14.07.2021	06.07.2022	13.07.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	348	637	638	83,3	0,2
Фуражна пшеница	327	616	629	92,4	2,1
Ечемик	334	563	578	73,1	2,7
Царевица	403	603	594	47,4	-1,5
Слънчоглед	1 026	1 067	1 017	-0,9	-4,7
Рапица	920	1 200	1 200	30,4	0,0

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

#### Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 13.07.2022 г.



Към момента пшеницата и ечемикът се търгуват в рамките на 73,1% - 92,4% по-скъпо, отколкото по същото време на миналата година. Сериозно са нараснали и цените на царевицата и рапицата – респективно с 47,4% и 30,4%. Единствено при слънчогледа се регистрира известно поевтиняване на годишна база – с 0,9%.

### 3.2 Плодове и зеленчуци

При търговията на едро с плодове и зеленчуци се наблюдават разнопосочни седмични ценови колебания. Средните цени на едро на българските оранжерийни и вносните домати, черешите, картофите и ябълките са от 0,8% до 6,4% над нивата от предходната седмица. Същевременно, оранжерийните краставици, зеленият пипер и зелето поевтиняват с между 0,6% и 4,7%.

#### Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 15.07.2022 г., лв./кг

	16.07.2021	08.07.2022	15.07.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,66	1,05	1,06	60,6	1,0
домати (оранжерийни)	1,49	2,28	2,29	53,7	0,4
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	1,33	2,04	2,17	63,2	6,4
краставици (оранжерийни)	1,38	1,61	1,60	15,9	-0,6
краставици (внос)	1,10	*	*	-	-
пипер (зелен)	*	2,35	2,30	-	-2,1
пипер (червен)	*	*	*	-	-
зеле	0,71	0,86	0,82	15,5	-4,7
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	2,08	*	*	-	-
череша	*	2,58	2,60	-	0,8
ябълки	1,52	1,31	1,38	-9,2	5,3
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от Министерство на земеделието.

\* Няма данни

Повечето от основните плодове и зеленчуци, налични на тържищата към средата на юли 2022 г., се предлагат на по-високи цени в сравнение с година по-рано. Зелето и оранжерийните краставици са поскъпнали с по около 16%, а доматиите (български оранжерийни и вносни) и картофите – в рамките на 53,7% - 63,2%. Единствено цената на ябълките е под миналогодишната – с 9,2%.

### Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 15.07.2022 г.

